

5. teden (13. 4. 2020–17. 4. 2020)

Pozdravljeni.

V 5. tednu pouka na daljavo bomo spoznali besedilno vrsto, ki se imenuje potopis, ter ponovili stavčne člene.

Kot boste opazili, so navodila za ta teden obarvana z različnimi barvami. Vsaka ima svoj namen, in sicer:

- črna je za navodila in razlago,
- z modro so zapisane vaše dejavnosti in naloge,
- zelena predstavlja besedilo, ki ga morate zapisati v zvezke in
- z rdečo so zapisane rešitve oz. pomembni podatki.

Želimo vam veliko uspeha pri reševanju nalog in ponavljanju že usvojene učne snovi. Ostanite zdravi.

vaše učiteljice slovenščine

1. Potopis

- V zvezek za slovnico napiši naslov **Potopis**.
- V Samostojnem delovnem zvezku 2. del na strani 30 reši 2. nalogo. V delovni zvezek zapiši kratke odgovore. Če delovnega zvezka nimaš, odgovarjaj ustno.
- Odpri iRokus ter poišči elektronsko različico delovnega zvezka ter ga odpri na strani 31. Ob 4. nalogi se pokaže moder krogec. Klikni nanj in si oglej posnetek. Nato reši vse naloge do strani 34 (do zaključka 17. naloge). Na vprašanja, kjer ni črt, odgovarjaj s kratkimi odgovori.
- Pod naslov Potopis prepisi besedilo 9. naloge. Preden ga prepíšeš, preveri svoje rešitve na spletu.
- Zdaj pa se osredotoči na 2. besedilo iz 17. naloge na strani 33. Še enkrat ga preberi in ob branju sestavi 5 vprašanj, ki bi jih postavil sošolcu, da bi preveril njegovo razumevanje besedila. Če imaš možnost, teh 5 vprašanj pošlji v pregled svoji učiteljici.

Rešitve nalog iz delovnega zvezka lahko preverjaš sproti. Zdaj že zagotovo veš, kje jih dobiš. Če česa ne razumeš, pošlji prošnjo za razlago. Prepisovanje nečesa, česar ne razumeš, ti zagotovo ne bo prineslo koristi.

2. Stavčni členi

Za osvežitev spomina si preberi razlago (če misliš, da si veliko pozabil, si razlago prepiši v zvezek za slovnico).

Stavek (enostavčna poved) je sestavljen iz več smiselnih delov, ki se imenujejo **stavčni členi**.

Poznamo naslednje stavčne člene:

1. **povedek,**
2. **osebek,**
3. **predmet,**
4. **prislovno določilo kraja,**
5. **prislovno določilo časa,**
6. **prislovno določilo načina in**
7. **prislovno določilo vzroka.**

Vsak od teh izraža kako dejstvo oz. podatek (npr. podatek o kraju, času, vršilcu ...). Vsak stavčni člen ima svojo **vprašalnico**.

V stavku najprej poiščemo **povedek**, ker nam pomaga, da pravilno določimo ostale stavčne člene. **Obvezno ga dodamo vsaki vprašalnici.**

Stavčne člene načeloma določamo samo v enostavčni povedi.

1. POVEDEK (podčrtamo ga z vijugasto črto)

Vprašalnica: KAJ KDO DELA ali KAJ SE Z NJIM DOGAJA?

Miha **riše** hišo. Kaj dela Miha? **Riše.**

Primeri:

Moral se je prijaviti v plavalni tečaj. Vsak dan **se bomo** pridno **učili**. Včeraj me **je obiskala** sestrična. **Sneži.**

ZAPOMNI SI: Osebni zaimек (npr. me, nas, mi) ni del povedka.

2. OSEBEK (podčrtamo ga z ravno črto)

Vprašalnica: KDO ALI KAJ + povedek?

Miha riše hišo. Kdo riše hišo? **Miha.**

Psiček je veselo tekal pred nami. **Trgovina** je odprta vsak dan. Včeraj me je obiskala **sestrična**.

3. PREDMET (podčrtamo ga z dvema ravnima črtama)

Vprašalnice: **KOGA ALI ČESA, KOMU ALI ČEMU, KOGA ALI KAJ, PRI KOM ALI PRI ČEM, S KOM ALI S ČIM + povedek?**

Miha riše **hišo**. Kaj riše Miha? **Hišo**.

Bratu sem pomagal napisati **spis**. Jutri bom **s prijateljem** igral **zanimivo računalniško igrico**. **O tebi** še ne vem **vsega**.

ZAPOMNI SI: V stavku je lahko več predmetov, ki so v različnih sklonih.

Dal **nam** je **čudovito darilo**.

 Komu je dal?

 Kaj je dal?

dajalnik

tožilnik

4. PRISLOVNO DOLOČILO KRAJA – p. d. k. (podčrtamo ga s poševnimi črticami)

Vprašalnice: **KJE, KOD, KAM, OD KOD, DO KOD + povedek?**

Pri Mihi vedno rišemo hiše. Kje vedno rišemo hiše? **Pri Mihi**.

Lačna miška je brskala **po smeteh**. Prijatelja sem srečal **na dogovorjenem mestu**. Šel je **na razgovor za službo**.

ZAPOMNI SI: Po nekaterih stavčnih členih bi se lahko vprašali na dva različna načina – po predmetu (PRI KOM rišemo hiše?) ali prislovnem določilu (KJE rišemo hiše?). V takšnih primerih ima prednost prislovno določilo.

5. PRISLOVNO DOLOČILO ČASA – p. d. č. (podčrtamo ga s poševnimi črticami)

Vprašalnice: **KDAJ, OD KDAJ, DO KDAJ + povedek?**

Včeraj sem bil pri Mihi. Kdaj sem bil pri Mihi? **Včeraj**.

Od zore do mraka sem pridno delal. Zaspal sem **še ob osmih**.

6. PRISLOVNO DOLOČILO NAČINA – p. d. n. (podčrtamo ga s poševnimi črticami)

Vprašalnice: **KAKO + povedek?**

Od zore do mraka sem **pridno** delal. Kako sem delal? **Pridno**.

Mojca se v službo vozi **z avtom**. Ne zna se **tiho** pogovarjati.

7. PRISLOVNO DOLOČILO vzroka – p. d. v. (podčrtamo ga s poševnimi črticami)

Vprašalnice: **ZAKAJ + povedek?**

Zaradi hudega kašlja je prestrašeno odšel na pregled. Zakaj je prestrašeno odšel na pregled? **Zaradi hudega kašlja.**

Zaradi počene gume je zamudil v službo. Pohvalili so ga **zaradi njegove marljivosti.**

V zvezek napiši naslov **Stavčni členi** in si prepiši preglednico.

STAVČNI ČLEN	VPRAŠALNICA
POVEDEK	kaj kdo dela ali kaj se z njim dogaja
OSEBEK	kdo/kaj + povedek
PREDMET	koga/česa, komu/čemu, koga/kaj o kom/o čem, s kom/s čim + povedek
P. D. K.	kje, kod, kam, od kod, do kod + povedek
P. D. Č.	kdaj, od kdaj, do kdaj + povedek
P. D. N.	kako + povedek
P. D. V.	zakaj + povedek

Reši naslednje naloge. Naloge rešuj v zvezek.

1. Prepiši spodnje povedi in v njih podčrtaj stavčne člene.

Zvečer je Manca utrujeno legla v posteljo.

Zaradi slabega počutja ponoči nisem mogel spati.

Teta Andreja naju je povabila na kosilo.

Prestrašeni deček je tiho kot miška stekel v svojo sobo.

Tina ima pred začetkom nastopa hudo tremo.

Izza vogala se je prav previdno prikazal sosedov maček.

2. Pisno se vprašaj po odebeljenih stavčnih členih in jih poimenuj.

Nad **mojo sobo** je **nekaj** močno zaropotalo.

Od **presenečenja** je obstal **kot vkopan**.

Po vrtu je tekala **zmedena kokoš**.

Iz **Ljubljane** je pripeljal izredni vlak.

Matematično kontrolno nalogo sem oddal **že pred desetimi minutami**.

Oče **mi** že dva meseca ni dal **žepnine**.

3. Povedi prepiši v zvezek in določi stavčne člene.

Miha je pogumno stopil skozi vrata. Na klopici je mirno sedela drobcena deklica. Zaradi svojega neznanja si Janko ni upal iti v šolo. Učiteljica nas je opozorila na pravopisne napake.

Svoje znanje boš preveril še s kvizom. Za dostop sledi navodilom. Pomembno je, da kviz rešuješ natančno in samostojno, saj bomo le tako dobile realno povratno informacijo o tvojem znanju.

Odpri spodnji elektronski naslov.

<https://b.socrative.com/student/#name>

- Vpiši »**ROOM NAME**«: JERAJ2023
Klikni »**JOIN**«.
- Vpiši svoje ime in razred (npr. Mojca, 8. G). Če imaš sošolca z istim imenom, vpiši še začetne črke priimka.
- Klikni »**DONE**«.
- Rešuj kviz. Vsakokrat označi ali vpiši pravilno rešitev in klikni »**SUBMIT ANSWER**«. Potem ko vidiš, ali si nalogo rešil pravilno ali ne, klikni »**OK**« in rešuj naprej.
- Ko končaš kviz, klikneš »**MENU**« (desno zgoraj) in »**LOG OUT**«.

ŠE NEOBVEZNA NALOGA ZA RADOVEDNE:

Pobrskej po spletu, poišči zanimiv potopis in ga na kratko obnovi.

3. Rešitve 3. tedna

<https://www.devletka.net/index.php?r=downloadMaterial&id=20601&file=1>